

af 3die December 1874, ses, at Krigsministeriet ved en Henvisning til § 2 i Bærnepligtsloven af 6te Marts 1869 vilde forsvare de Naagjældendes Udnævnelse. Forhandlingen endte dengang med, at de to ministerielle Skrivelser af Ordføreren blev „erklærede for døde og magtesløse“ (Sp. 2453), uden at dette mødte Modsigelse fra nogen Side. Deraf, at Udlandinger ere Bærnepligten undergivne, og at Hærløven ikke ved enhver Forfremmelsesbestemmelse gjentager de siden 1776 gjældende Krav om Indfødsret, kan nemlig ikke udledes, at disse Krav skulde være ophævede, saa at altsaa enhver Bærnepligtig, „uanset om han har Indfødsret eller ikke,“ maatte kunne behøve de forskjellige militære Stillinger, hvortil Forfremmelse efterhaanden kan finde Sted. Var dette Tilfældet, maatte en almindelig Lov ogsaa kunne gjøre Undtagelse fra Grundlovens § 17, der gjør Indfødsret til Betingelse for at udnævnes til Embedsmand; Loven behøvede da kun ikke at nævne denne almindelige Betingelse. Ligeom Kravet om Indfødsret maa underforstås i Lovgivningsbestemmelser om Udnævnelser til egentlige Embeder, maa dette selvfølgelig ogsaa underforstås, naar Talen er om Udnævnelser til lavere Stillinger i Statens Tjeneste, og det uden Hensyn til, om Kravet, som i første Tilfælde, grunder sig paa et kun 32 Aar gammelt Lovbud, eller, som i sidste, paa et mere end 105 Aar gammelt, og ligeledes uden Hensyn til, at Lovbudet senere har været overset eller ligefrem tilfidsesat.

Overtredes Loven derved, at Nogen uden at have Indfødsret udnævnes til Stillinger i Statens Tjeneste, til hvilke Indfødsret kræves, da er Rigsdagen vel ude af Stand til at gjøre det Gjorte ugjort, men paa den anden Side kan Rigsdagen gjøre en vis moralsk Indflydelse gjældende med Hensyn til Fremtiden. Rigsdagen kan ved foreløbig eller endelig at negte sit Samtykke til Indfødsrettens Meddelelse tilkjendegive, at den ikke godkjender Lovovertrædelsen. For saa vidt denne kun grunder sig paa Nagtsomhed eller paa lignende Hensyn som t. Ex. de, der med Jætte kunne gøres gjældende ved Afholdelsen af uoprettelige Udgifter paa forrentet Lillægsbewilling, vil Rigsdagen neppe nogeninde vægte sig ved at samtykke i, at den Indfødsret, som burde have været meddeelt i den en Udnævnelse, meddeles efter denne. Men det indses let, at dersom Rigsdagen i alle Tilfælde vilde give et saadant Samtykke, ogsaa da, naar en Minister havde handlet imod Rigsdagens tidligere tilkjendegivne Billie, vilde efterhaanden Retten til Indfødsrets Meddelelse tildels kunne forvandles fra en Lovgivnings sag til en Bevillingssag, om end ikke i Formen, saa dog i Virkeligheden, og Betydningen af Grundlovens § 51 saaledes svæktes. Regjeringen behøvede da nemlig kun at udnævne Udlandinger til Stillinger, hvortil Indfødsret kræves, for at fikke de Udnævnte denne Ret forud.

Særlig, naar det gjælder militære Stillinger, hvortil knytter sig Retten til i Farens Stund at byde over Landets egne Sønner, bør der uden Tvivl lægges Vægt paa, at de lovhjemlede Krav om Indfødsret forud for Udnævnelserne blive strengt overholdte. Og for saa vidt Krigsministerens Lovfortolkning ikke skulde blive godkendt af hele den lovgivende Myndighed, bør Tvivlen formentlig helst hævdes ved ny Lov, inden det omtviste Spørgsmaal endelig afgjøres. Rigsdagen har neppe noget andet Middel til at hævde sin Stilling i et Tilfælde som det foreliggende. — Anderledes vilde Sagen stille sig, isald Krigsministeren kunde tilegne sig en anden Opfattelse end den, hvorom man faar Oplysning gjennem en Udtalelse af Indenrigsministeren i Landsstinget den 15de December 1880 (Sp. 195—196).

Ei Mindretal (Dahl og Kofod), der ikke helt kan tiltræde Flerallets ovenstaaende Paastand, at de under Nr. 13 og 14 nævnte Personer burde have vundet Indfødsret, inden de udnævntes til Sekondplutnant, flutter sig forøvrigt til Flerallets Betænkning, ogsaa til dets Henstilling om, at der ved ny Lov tilveiebringes Klarhed i Bestemmelserne vedrørende Omraadet for de Virksomheder, der ikke kunne udøves af Udlandinger før opnaaet Indfødsret.

I Forbindelse hermed skal Udvalget gjentage det flere Gange tidligere fremsatte Ønske om et almindeligt Gjennemsyn af de gjældende Bestemmelser om Indfødsretten og dens Virkninger (se Betænkningerne af 8de Februar 1876, 17de Marts 1879 og 21de Januar 1880).

Naar Folkethinget foretager den ovenfor antydede Vending i nærværende Lovforslag, og dette altsaa dog skal sendes tilbage til Landstinget, tilraader Udvalget, at Leiligheden nytttes til med det Samme at rette en Ansøgning i Lovforslagets Titel. En Lov, „hvorefter Indfødsret meddeles forskjellige Udlandinger,“ synes ved denne sin Overstrift at antyde, at, saa snart Loven er stedsfæstet, er med det Samme Indfødsret meddeelt alle de Udlandinger, hvis Navne findes i Loven. Dette var ogsaa Tilfældet med en Række tidligere Love, indtil man indsatte den Betingelse for Meddelelsen, at Vedkommende inden 1 Aars Forløb skulde godtgjøre at være løst fra sit tidligere underfaalige Forhold. Men derefter passer Titlen, naar Loven træder i Kraft, foreløbig kun paa de Udlandinger, som allerede da ere løste fra dette Forhold (paa nærværende Forslag Nr. 48 -- 51), hvorimod den med Hensyn til de Døvrige kun giver Regjeringen en Bemyndigelse til Indfødsrets Meddelelse under en vis Forudsætning, der for afstillige af de paa et saadant Lovforslag opførte Personers Vedkommende pleier at bortfalde 1 Aar efter Lovens Ikrafttræden. Disse sidste bliver der saaledes aldeles ikke meddeelt